

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΜΑΝΟΛΗΣ ΔΑΦΕΡΜΑΚΗΣ (ΔΑΦΕΡΜΟΣ)

ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Κατάγομαι από το Ηράκλειο Κρήτης. Κατοικώ στο Ρέθυμνο. Οδός Κουρμούλη 52 (ΤΚ.74100). 28310-77521 (εργασία). e-mail: mdafermo@uoc.gr
Website: <http://crete.academia.edu/ManolisDafermos>

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Εκλέχθηκα επίκουρος καθηγητής επί θητεία του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης (ΦΕΚ Τεύχ. 3, Αρ. 230/11-4-2007) και στη συνέχεια **μόνιμος επίκουρος** (ΦΕΚ Αρ. Φύλλου 1203/ 20 Δεκεμβρίου 2010).

-Διορίστηκα **αναπληρωτής καθηγητής** (ΦΕΚ Τεύχ. 3, Αρ. Φύλλου Αρ.1374/14 Οκτωβρίου 2014).

ΣΠΟΥΔΕΣ

Το 1984 αποφοίτησα από το 5^ο Γενικό Λύκειο Ηρακλείου (Μέσος όρος απολυτηρίου Λυκείου 18,00).

Το ίδιο έτος εισάχθηκα στο τμήμα *Πολιτικών σπουδών και Δημοσίων σχέσεων* του **Πάντειου Πανεπιστημίου Αθηνών**.

1984 – 1985. Φοίτησα στην Προκαταρκτική Σχολή του *Κρατικού Πανεπιστημίου Μ.Β.Λomonosov* της *Μόσχας*.

1985 - 1990. Φοίτησα στη **Φιλοσοφική Σχολή του Μ.Β.Λomonosov Moscow State University**. Το πτυχίο μου αναγνωρίστηκε με την πράξη αρ. 25/ 12 / 91 του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΙΚΑΤΣΑ.

Κατά τη διάρκεια των σπουδών μου ασχολήθηκα ιδιαίτερα με ζητήματα **Ιστορίας και Επιστημολογίας των κοινωνικών επιστημών**.

1988 - 1990. Έκανα εξάσκηση στη Φιλολογική σχολή του Μ.Β.Λomonosov Moscow State University στη *μετάφραση - διερμηνεία*, για την οποία μου χορηγήθηκε πιστοποιητικό σπουδών.

1991 - 1995. Εργάστηκα ως μεταπτυχιακός φοιτητής στη Φιλοσοφική Σχολή του Μ.Β.Λomonosov Moscow State University. Οι μεταπτυχιακές μου σπουδές επικεντρώθηκαν στη σφαίρα της **Επιστημολογίας των Κοινωνικών Επιστημών**. Εκπόνησα Διδακτορική διατριβή με θέμα: «**Το πρόβλημα της αλληλεπίδρασης Επιστήμης και Ηθικής**» την οποία υποστήριξα με Άριστα. Το διδακτορικό δίπλωμα

(DOCTOR OF PHILOSOPHY IN PHILOSOPHY) αναγνωρίστηκε με την πράξη αρ. 25/854/1995 του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΙΚΑΤΣΑ.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ – ΑΛΛΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

- Γνωρίζω άριστα την ρωσική γλώσσα και πολύ καλά την αγγλική γλώσσα.
- Χειρίζομαι με άνεση ηλεκτρονικό υπολογιστή σε περιβάλλον Windows.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- *Αρίστευσα σε όλα* τα μαθήματα της Φιλοσοφικής Σχολής του M.V.Lomonosov Moscow State University (5 μέσος όρος πτυχίου στην κλίμακα 0-5- Άριστα).
- Μου χορηγήθηκε **κρατική υποτροφία** για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ρωσία από το **Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων** της Ελλάδας για τα ακαδημαϊκά έτη 1992 - 1993 και 1993 - 1994.
- Επιστημονικός Υπεύθυνος στο πρόγραμμα *DIGIT-M-ED— Global Perspectives on Learning and Development with Digital Video-Editing Media: A Qualitative Inquiry in Everyday Lives of Marginalized Young People* στο πλαίσιο του *Marie Curie Actions— International Research Staff Exchange Scheme (IRSES)*.
- Member of Executive Committee of **International Society for Cultural-historical Activity Research (ISCAR)** (2014-2017).
- Απονομή του **μεταλλίου G.Schelpanov (πρώτου βαθμού)** του **Ινστιτούτο Ψυχολογίας της Ακαδημίας Επιστημών της Ρωσίας** και του **Κρατικού Πανεπιστημίου Ψυχολογίας και Εκπαίδευσης** της Ρωσίας "για την συμβολή στην ανάπτυξη της ψυχολογικής επιστήμης" (2016).
- Έκδοση ειδικού τόμου αφιερωμένου στην επίσκεψη μου το 2016 ως επισκέπτης καθηγητής στα πανεπιστήμια της Βραζιλίας USF, Unicamp και USP. Márcia A. Amador Mascia, Daniela Dias dos Anjos, Ana Luiza B. Smolka (orgs.) (2017). «Leituras de Vigotski. Debates Internationales. Sao Paulo: Mercado De Letras.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 1997 έως το εαρινό εξάμηνο του 2004 δίδαξα στο **Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας** και στο **Τμήμα Νοσηλευτικής** του **ΤΕΙ Κρήτης** (7 ακαδημαϊκά έτη) τα εξής γνωστικά αντικείμενα: *Μεθοδολογία της Εκπαίδευσης, Εισαγωγή στη Φιλοσοφία, Συγγραφή επιστημονικής εργασίας, Νέοι και Κοινωνικοποίηση, Διαπολιτισμική Κοινωνική Εργασία.*
- Από το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 1998 έως το εαρινό εξάμηνο του 2009 δίδαξα στο **Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης** - στο πλαίσιο του προγράμματος *Σχεδιασμός, οργάνωση, και εφαρμογή ειδικού επιμορφωτικού προγράμματος για την ακαδημαϊκή και επαγγελματική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης («Εξομοίωση»)* - το μάθημα *Σύγχρονες προσεγγίσεις της Φιλοσοφίας της ιστορίας* (2 εξάμηνα).
- Από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 1998 έως το εαρινό εξάμηνο του 2002 δίδαξα στην **ΠΑΤΕΣ Ηρακλείου** τα μαθήματα *Φιλοσοφία της Παιδείας* και *Κοινωνιολογία της Παιδείας* (4 ακαδημαϊκά έτη). Την ίδια περίοδο ήμουν επόπτης μικροδιδασκαλιών, προκαταρκτικών διδασκαλιών, πτυχιακών διδασκαλιών σπουδαστών που μου ανατέθηκαν στο πλαίσιο των *Πρακτικών Ασκήσεων Διδασκαλίας* της ΣΕΛΕΤΕ / ΠΑΤΕΣ Ηρακλείου.

- Το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2001-2002 δίδαξα (Π.Δ.407/1980) στο Τμήμα **ΦΚΣ του Πανεπιστημίου Κρήτης** το μάθημα **Φιλοσοφία της Ψυχολογίας** (1 εξάμηνο).
- Από το 2002 έως το 2005 δίδαξα (Π.Δ.407/1980) στο **Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης** τα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα: **Εισαγωγή στη Φιλοσοφία, Επιστημολογία και Φιλοσοφία της Ψυχολογίας, Ιστορία της Ψυχολογίας, Πολιτισμική-Ιστορική Ψυχολογία** (σεμινάριο) (2, 5 ακαδημαϊκά έτη).
- Από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2004-2005 έως το εαρινό εξάμηνο του 2006 δίδαξα στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου **Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, Ιστορία της Εκπαίδευσης, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση** (1,5 χρόνια).
- Από το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2006 - 2007 έως σήμερα διδάσκω στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης τα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα: **Εισαγωγή στη Φιλοσοφία, Επιστημολογία της Ψυχολογίας, Ιστορία της Ψυχολογίας, Πολιτισμική-Ιστορική Ψυχολογία** (σεμινάριο), **Ιστορία και συστήματα Ψυχολογίας** (σεμινάριο) (12 χρόνια), **Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών** (1 εξάμηνο).

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2004-2005 δίδαξα στο *μεταπτυχιακό* πρόγραμμα του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου ένα εξάμηνο το μάθημα **Ποιοτική έρευνα και τεχνικές συμμετοχικής έρευνας και έρευνας δράσης** (Φεβρουάριος 2005-Ιούνιος 2005).
- Σειρά εισηγήσεων με θέμα “**Exploring the philosophical underpinnings of Cultural Historical theory**” **Dialectics and Cultural Historical theory** και σεμιναρίων στο Master's Program **Cultural Historical Psychology and Activity Approach in Education** (Ιανουάριος 2014 – Ιούνιος 2018). Moscow. Moscow Psychological Pedagogical University.
- Εισήγηση στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης με θέμα: **Κοινωνικός κονστρουκτιονισμός και ανάλυση λόγου** (16-Δεκεμβρίου 2006).
- Εισήγηση στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης με θέμα: **Bakhtin και Vygotsky: μια απόπειρα συγκριτικής ανάλυσης** (15 Μαΐου 2007).
- Εισήγηση στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης με θέμα: **Διαδικασίες συγκρότησης εννοιολογικού πλαισίου και δόμηση εργαλείων κριτικο-διαλεκτικής έρευνας** (15 Μαΐου 2008).
- Εισήγηση στο μάθημα «Μέθοδοι Κοινωνικής και Παιδαγωγικής έρευνας» του ΠΜΣ «Εκπαιδευτική θεωρία: Ιστορία και πολιτική» του ΦΚΣ του Πανεπιστημίου Κρήτης με θέμα «**Μεθοδολογία και επιμέρους μέθοδοι έρευνας: γενικό πλαίσιο**» (Μάρτιος, 2009/Μάρτιος 2010).
- Εισήγηση στο διατμηματικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Κρήτης **Εγκέφαλος και νους** με θέμα **Εισαγωγή στην επιστημολογία της Ψυχολογίας** (Ιανουάριος, 2011).

-M.Dafermos (August 2015). "**Exploring Learning and Development with Digital Media**". This mini-course was presented at the Master's degree Program on Education at University of Sao Francisco (Sao Paulo State, Brazil).

M.Dafermos (August 2015). "**Rethinking Cultural Historical theory: context and core concepts**". This mini-course was presented at the Master's degree Program on Education at University of Sao Francisco (Sao Paulo State, Brazil).

-M.Dafermos (2016, 24/25). "**Vygotsky and Dialectics**". A seminar at the **Center of Research on Activity, Development and Learning** for PhD students. University of Helsinki. <http://www.helsinki.fi/cradle/>

-M.Dafermos (2016, 24/25). "**Young People and the Socioeconomic Crisis in Greece**". A seminar at the **Center of Research on Activity, Development and Learning** for PhD students, University of Helsinki. <http://www.helsinki.fi/cradle/>

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- Συμμετοχή στην επταμελή επιτροπή για την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής του Khaleel Alsaied «Οι κοινωνικές αναπαραστάσεις για τους Άραβες για τον «άλλο» και η συνεισφορά του διαδικτύου: μια συγκριτική μελέτη μεταξύ της Ελλάδας και της Ιορδανίας» (ΠΤΔΕ, Πανεπιστημίου Κρήτης, Ιούλιος 2007).

- Συμμετοχή στην τριμελή εξεταστική επιτροπή για την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας της Έλλης Μιχαλοπούλου με θέμα «το Κίνημα του Ελεύθερου Λογισμικού», που υποστηρίχθηκε στο Γενικό Τμήμα του Πολυτεχνείου Κρήτης (Μάρτιος 2008).

-Συμμετοχή στην επταμελή επιτροπή για την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής της Στέλλας Χατζήμιχαήλ «Διδασκαλία και πραγμάτωση αξιών στο σύγχρονο σχολείο. Εμπειρική έρευνα σε μαθητές Δημοτικού Σχολείου» (Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστημίου Κρήτης).

-Συμμετοχή στην τριμελή εξεταστική επιτροπή για την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας της Αντωνίας Καλογιάννη με θέμα «Η αναπηρία στη σύγχρονη κοινωνία: ιατρική συνθήκη, κοινωνική κατασκευή ή βαθύτερα κοινωνικό ζήτημα. Τα στερεότυπα, οι τεχνολογικές λύσεις και ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος» (Γενικό Τμήμα του Πολυτεχνείου Κρήτης).

-Συμμετοχή στην τριμελή εξεταστική επιτροπή για την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας της Κατερίνας Τριπολιτάκη με θέμα «Αισθητικό κριτήριο: μια φιλοσοφική και πρακτική προσέγγιση» (Γενικό Τμήμα του Πολυτεχνείου Κρήτης, Μάιος 2010).

-Συμμετοχή στην τριμελή εξεταστική επιτροπή για την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας της Κωνσταντίνης Χουστουλάκη «Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Ρωσία. Η περίπτωση του σχολείου “Νίκος Ματσουκατίδης” στη Σταυρούπολη της Ρωσίας» (ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Κρήτης, Μάιος 2010).

-Συμμετοχή στην τριμελή επιτροπή για την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας της Δήμητρας Κοσταρίδη με τίτλο «Προγράμματα κοινωνικής παρέμβασης στους Τσιγγάνους. Η περίπτωση των Τσιγγάνων της Ν. Αλικαρνασσοῦ» (Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Οκτώβριος 2011).

-Συμμετοχή στην επταμελή εξεταστική επιτροπή για την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής του Μανόλη Προκοκάπη με θέμα “Η μετανάστευση στην περιοχή του Ηρακλείου” (Τμήμα Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Μάιος 2010).

-Συμμετοχή στην επταμελή εξεταστική επιτροπή για την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής της Γλυκερίας Φραγκιαδάκη «Η προσέγγιση εννοιών & φαινομένων των φυσικών επιστημών στο πλαίσιο της πολιτισμικής- ιστορικής θεωρίας: τα σύννεφα στη σκέψη παιδιών προσχολικής ηλικίας» (Πανεπιστήμιο Πατρών, 2017)

-**Συνεπόπτης** στη διδακτορική διατριβή της Katia Madeiros «Between violence and resistance: subjectivities of children and adolescents and the role of school στο Universidade Sao Francisco (Universidade São Francisco, Sao Paulo State, Brazil, 2017).

-Συμμετοχή στην **τριμελή εξεταστική επιτροπή** για την αξιολόγηση της **διδακτορικής διατριβής** του Αλέξη Μπράιλα Δυνητικές Κοινότητες στην Εκπαίδευση: μια Θεμελιωμένη Θεωρία με Ανάλυση Εννοιολογικού Δικτύου (Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Ιούλιος 2013).

- Εξεταστής (**examiner**) στη διδακτορική διατριβή (**thesis**) της Junqian Ma “A cultural-historical study of children’s role adjustment during the transition to school within a bi-cultural context” (Monash University, Australia, 2017).

-Συμμετοχή στην **τριμελή εξεταστική επιτροπή** για την αξιολόγηση της **διδακτορικής διατριβής** της Έφης Καπλάνη «Vygotsky και Rogers: συγκριτική ανάλυση δύο θεωριών» (στο ΠΤΔΕ του ΑΠΘ, 23 Μαρτίου 2018).

-Συμμετοχή στην **τριμελή** εξεταστική επιτροπή για την αξιολόγηση της **διδακτορικής** διατριβής της Γεωργία Μουτζούρη «Κατανοώντας την ανάπτυξη μαθηματικών εννοιών και δεξιοτήτων σε πολυπολιτισμικές τάξεις προσχολικής ή και πρωτοσχολικής ηλικίας» (Τμήμα Προσχολικής Αγωγής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, σε εξέλιξη).

- Μέλος στην **τριμελή** εξεταστική επιτροπή για την αξιολόγηση της **διδακτορικής** διατριβής του Γιώργου Κακαρίνου "Φιλοσοφικά και μεθοδολογικά προβλήματα για την προσέγγιση του ζητήματος της προσωπικότητας στο Πολυτεχνείο Κρήτης (σε εξέλιξη).

- Μέλος στην **τριμελή** εξεταστική επιτροπή για την αξιολόγηση της **διδακτορικής** διατριβής του Γιάννη Νίνου "Η σχέση του ιστορικού και λογικού στα αρχικά στάδια του διαλεκτικού τρόπου εξέτασης" στο Πολυτεχνείο Κρήτης (σε εξέλιξη).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Έχω εργαστεί ως:

-Μέλος της *Επιτροπής Προπτυχιακών Σπουδών* του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης.

-Μέλος της Επιτροπής του περιοδικού του Τμήματος Ψυχολογίας *Ελεύθερα*.

- Μέλος της *Επιτροπής Βιβλιοθήκης* ως εκπρόσωπος του Τμήματος Ψυχολογίας.
- Μέλος (αναπληρωματικό) της *Επιτροπής Ιθαγένειας και Πολιτογράφησης της Περιφέρειας Κρήτης* ως αντιπρόσωπος του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Επίσης, έχω εργαστεί ως μέλος της *Επιτροπής ερευνητικής Δεοντολογίας* του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Μέλος και στη συνέχεια Πρόεδρος της *ΟΜΕΑ* του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης
- Μέλος της *Επιτροπής Σχολής* του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Αναπληρωματικό μέλος της **Επιτροπής Ερευνών** του Πανεπιστημίου Κρήτης
- Μέλος της **ΜΟΔΠ** του Πανεπιστημίου Κρήτης
- Συντονιστής του **σεμιναρίου διδασκόντων** της Σχολής κοινωνικών επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

- Moscow State University of Psychology and Education (Moscow, Russia) (Διάφορες περιόδους μεταξύ του Απριλίου του 2013 - Ιουνίου 2018)
- *Pontifical Catholic University of São Paulo* (PUC-SP, Brazil) (Ιούνιος- μέσα Ιουλίου 2013)
- *Universidade Sao Francisco* (Sao Paulo State, Brazil) (Αύγουστος, 2015).
- Center of Research on Activity, Development and Learning, University of Helsinki (Μάης, 2016)
- Institute of Psychology and Education Université de Neuchâtel/ Switzerland (Μάιος 2018)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

- Συμμετοχή στην επιστημονική και οργανωτική επιτροπή του διεθνούς επιστημονικού συνεδρίου *Λογικά Ιστορικά u перспективи развития науки* (Λογική της Ιστορίας και προοπτικές ανάπτυξης της επιστήμης). State University of Moscow, 3-4 Οκτωβρίου 1992.
- Συμμετοχή στην επιστημονική και οργανωτική επιτροπή του διεθνούς συνεδρίου *Perspectives and Limits of Dialogism in Michael Bakhtin: Applications in Psychology, Art, Education and Culture*. University of Crete, 25-27 May 2007.
- Συμμετοχή στην επιστημονική επιτροπή του συνεδρίου *Mathematics and Technology in the Body of Education: the Gender Perspective*. University of Thessaly, 18-19 December, 2007).
- Συμμετοχή στην επιστημονική και οργανωτική επιτροπή του διεθνούς συνεδρίου *Lived Experience, metaphor and multimodality: Implication in Communication and Knowledge*. University of Crete, 10-12 October 2008.
- Συμμετοχή στην οργανωτική επιτροπή του συμποσίου *Δαρβίνος και κοινωνικές επιστήμες*, που διοργάνωσε η Φιλοσοφική σχολή και το Τμήμα ΦΚΣ του Πανεπιστημίου Κρήτης, 4-6 Δεκεμβρίου 2009.
- Συμμετοχή στην οργανωτική επιτροπή του πανελλήνιου συνεδρίου Συμβουλευτικής Ψυχολογίας της ΕΛΨΕ. *Συμβουλευτική Ψυχολογία: Εφαρμογές και Προκλήσεις*» 6 - 9 Μαΐου 2010, Πανεπιστήμιο Κρήτης.

- Συμμετοχή στην οργανωτική επιτροπή του συμποσίου *Ανθρωπολογία και Ψυχολογία: νέες προκλήσεις και προοπτικές*, που διοργανώθηκε το Τμήμα Ψυχολογίας και το Τμήμα ΦΚΣ του Πανεπιστημίου Κρήτης, 5-6 Δεκεμβρίου 2010.
- Chair of the international conference *Global perspectives on digital media research: methodological approaches and data analyses*. Department of psychology, University of Crete (21/24-10-2013).
- Member of the Program Committee of Congress of *International Society for Cultural Historical and Activity Research (ISCAR- 2014 Congress, Sydney, Australia)*.
- Member of the Program Committee of the conference "Critical Education in the era of Crisis" (23-26 June 2014). Thessaloniki.
- Member of the Program Committee of the conference "Results of the Approbation of new modules of the basic professional educational Master's Program Cultural Historical Theory and Activity Approach in Education" (18-05-2015). Moscow. Moscow Psychological Pedagogical University.
- Μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής του συνεδρίου "Η λογική της ιστορίας: θεωρητικές, μεθοδολογικές και πρακτικές πτυχές της σύγχρονης κοινωνικής επιστήμης" (Ιούλιος, 2015). Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- Μέλος της επιστημονικής Επιτροπής του συνεδρίου της "Greek Society for the Study of Crime and Social Control" "Εξουσίες, επιστημονική ουδετερότητα και εγκληματολογικός λόγος: 50 χρόνια Η. Becker 'Whose side are we on?'" (24-27/5/2016)
- Chair of the international conference of ISCAR "Cultural-Historical, Activity and Sociocultural Research at Times of the Contemporary Crisis: Implications for Education and Human Development". Rethymno, June 18-19, 2016 (<http://iscarconf.soc.uoc.gr/1.html>).
- Member of the Program Committee of the Symposium "Vygotsky's scientific school: tradition and innovation". Moscow, 26-27 June 2016.
- Member of the Program Committee of ISCAR Summer University, Moscow 27 June- 2 July 2016. http://iscarschool.ru/?page_id=5395
- Member of the Program Committee of the Congress of *International Society for Cultural Historical and Activity Research (ISCAR, Quebec, 2017)*
- Member of Program Committee of ISCAR Summer University. Moscow 2 July - 8 July 2017.
- Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του 1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Κριτικής Εκπαίδευσης. ΠΤΔΕ ΑΠΘ (Απρίλιος 2018).

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΣ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Member of Editorial Board of the journal *Outlines. Critical Practice Studies*. (<http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/outlines/about/editorialTeam>).
- Member of Editorial Board of the journal "Cultural-historical psychology" <http://psyjournals.ru/en/kip/>

- Member of Editorial Board of the journal *Dialogical Pedagogy*.
<http://dpj.pitt.edu/ojs/index.php/dpj1/about/editorialTeam>
- Member of Editorial Board of the journal *Teoría y Crítica de la Psicología*
(<http://www.teocripsi.com/consejo.php>)
- Member of Editorial Board of the journal **International Journal of Psychology & Behavior Analysis**
(http://www.graphyonline.com/journal/journal_editorial_board.php?journalid=IJPBA#)
- Member of Editorial Board of the journal **Horizontes**
<https://revistahorizontes.usf.edu.br/horizontes/about/editorialTeam>
- Επιμελητής του περιοδικού *Action Researcher in Education*, υπεύθυνος για τις επιμέλειες βιβλίων (www.actionresearch.gr).
- Τακτικός συνεργάτης του περιοδικού *ΟΥΤΟΠΙΑ* (<http://www.u-topia.gr/editors>).
- Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης *Ελεύθερα* (2010-2012).
- Είμαι προσκεκλημένος επιμελητής (από κοινού με Θ. Μαρβάκη και Σ.Τριλίβα) του περιοδικού *Annual Review of Critical Psychology* για τα τεύχη Νο 5 (2006) και Νο 10 (2013). (<http://www.discourseunit.com/arcp.htm>).
- Προσκαλούμαι ως κριτής στα παρακάτω περιοδικά: *Culture and Psychology*, *Annual Review of Critical Psychology*, *Outlines. Critical Practice Studies*, *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, *Teoría y Crítica de la Psicología*, *ΤΟΠΟΙ. An International journal of philosophy*, *Dialogical Pedagogy*.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετείχα (ως εισηγητής) στα παρακάτω συνέδρια (ή ημερίδες):

- M.Dafermos (1992, 3-4 Oct.). *Λογικα Ιστοριου ι περσπεκτιβι ραζβιτια ναυκι*. (Λογική της Ιστορίας και προοπτικές ανάπτυξης της επιστήμης). Paper presented at the conference *Λογικα Ιστοριου ι περσπεκτιβι ραζβιτια ναυκι* (Λογική της Ιστορίας και προοπτικές ανάπτυξης της επιστήμης). Moscow: University of Moscow.
- M.Dafermos (1993, 20-23 Feb.). *Πραβα χελοβεκα: μιφ ι δεισβιτελινοστυ* (Τα ανθρώπινα δικαιώματα: μύθος και πραγματικότητα). Paper presented at the conference *Ἐθικα ηραβ χελοβεκα (Η Ηθική των ανθρώπινων δικαιωμάτων)*. Moscow: University of Moscow.
- Μ.Δαφέρμος (1998, 20 – 21 Μαρτίου). *Η εκπαίδευση τσιγγανοπαίδων στην περιοχή Ηρακλείου*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Πολιτισμική Ταυτότητα και Εκπαιδευτικό Περιθώριο. Εμπειρίες και δεδομένα από την πρώτη φάση εφαρμογής του προγράμματος «Εκπαίδευση τσιγγανοπαίδων»*. Ιωάννινα: Τμήμα Φ.Π.Ψ. Φιλοσοφική σχολή, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

- Ζ.Ανδρουλάκη, Μ.Δαφερμάκης, κ.α. (1999, 25 – 27 Μαΐου). *Αγωγή Υγείας σε ομάδες με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο 26^ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό συνέδριο: *Προτεραιότητες και Προοπτικές της Νοσηλευτικής στον 21^ο αιώνα*. Κέρκυρα.
- Μ.Δαφέρμος (2000, 15 Ιανουαρίου). *Πρόσβαση των Ρομ στο Εκπαιδευτικό σύστημα: μύθοι και πραγματικότητα*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο επιστημονικό συμπόσιο *Τσιγγάνικοι πληθυσμοί στην Ευρώπη. Από τον κοινωνικό αποκλεισμό στην παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων*. Αθήνα: Γιατροί του Κόσμου.
- Μ.Δαφέρμος (2000, 28 Ιανουαρίου). *Εκπαιδευτική ένταξη των τσιγγανοπαίδων στο Ηράκλειο Κρήτης*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Εκπαιδευτική ένταξη τσιγγανοπαίδων: βήματα μπρος, βήματα πίσω*. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Φιλοσοφική σχολή. Τμήμα Φ.Π.Ψ.
- Μ.Δαφέρμος (2001, 8 – 9 Ιουνίου). *Το μετέωρο βήμα της εκπαιδευτικής ένταξης των μαθητών με ρόμικη προέλευση στο Ηράκλειο Κρήτης*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Αντιστάσεις στον εκπαιδευτικό αποκλεισμό*. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Φιλοσοφική σχολή. Τμήμα ΦΠΨ.
- Μ.Δαφέρμος (2001, 20 – 23 Οκτωβρίου). Συντονιστής στη συνεδρία με θέμα: *Κοινωνική Φροντίδα για ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, στο Πανελλήνιο Συνέδριο Κοινωνικής Πολιτικής. Δίκτυο Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας*. Ηράκλειο: Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος – Εταιρία Κοινωνικής Πολιτικής Αυτοδιοικήσεων Κρήτης – Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.
- Μ.Δαφέρμος (2002, 3 – 4 Οκτωβρίου). *Ιστορία της Παιδείας και Λογική της Ιστορίας*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο Διεθνές επιστημονικό συνέδριο *Η Παιδεία στην αυγή του 21^{ου} αιώνα*. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Μ.Δαφέρμος (2002, 9 – 11 Νοεμβρίου). *Εκπαίδευση, κατάρτιση και ανάπτυξη της προσωπικότητας*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο 1^ο Συνέδριο *Τεχνικοεπαγγελματικής Εκπαίδευσης*. Ηράκλειο: ΟΛΜΕ – Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ηρακλείου.
- Μ.Δαφέρμος (2002, 26-27 Dec). *From the Logics of V.A.Vasulin's Discovery of the Logics of the Capital of Marx*. Paper presented at the conference *The Actuality of Methodology of Marxism and the perspectives of its development*". Moscow: University of Moscow.
- Μ.Δαφέρμος (2003, 21 – 24 Μαΐου). *Ψυχολογία της δημιουργικότητας στην επιστήμη (μελέτη περίπτωσης: η διαμόρφωση της πολιτισμικής-ιστορικής θεωρίας του L.Vygotsky)*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο *Ψυχολογικής έρευνας*. Ρόδος: Πανεπιστήμιο Αιγαίου – ΕΛΨΕ
- Μ.Δαφέρμος (2003, 21 – 24 Μαΐου). Πρόεδρος – οργανωτής συμποσίου με θέμα: *Πολιτισμική-Ιστορική Ψυχολογία: δυνατότητες και προοπτικές*, στο 9^ο Πανελλήνιο Συνέδριο *Ψυχολογικής έρευνας*. Ρόδος: ΕΛΨΕ.
- Μ.Δαφέρμος (2003, 26-27 Dec.). *The Methodology of Cultural-Historical School of L.S. Vygotsky and the Logics of History*. Paper presented at the conference. *Fundamental Problems of Methodology of Social-Philosophical Thinking*. Moscow: University of Moscow.

- Μ.Δαφέρμος & Π.Παυλίδης (2004, 1-3 Οκτωβρίου). *Η διαμόρφωση της προσωπικότητας ως ζήτημα της Παιδείας και του πολιτισμού*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο 3^ο Διεθνές συνέδριο Ιστορίας της Παιδείας. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.
- Α.Χουρδάκη, Β.Μπόκολας & Μ.Δαφέρμος (2004, 23/24 Οκτωβρίου). «*Διαδρομές στην Ιστορία και στον πολιτισμό των Ελλήνων*»: *Μεθοδολογία ανάπτυξης ιστορικού υλικού για το πρόγραμμα τηλεκαίτευσης ομογενών εκπαιδευτικών*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Δια βίου και εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην κοινωνία της πληροφορίας*. Ρέθυμνο: Σχολή Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Μ.Δαφέρμος (2004, 5-6 Νοεμβρίου). *Σωματική ανεπάρκεια και εκπαίδευση (η εμπειρία ενός σχολείου για παιδιά με ταυτόχρονη απώλεια όρασης και ακοής)*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Σώμα, βιωματική γνώση και εκπαίδευση*. Ρέθυμνο: Σχολή Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Μ.Δαφέρμος (2004, 5-6 Νοεμβρίου). *Η σημασία της βιωματικής εμπειρίας μέσω του παιχνιδιού στην εκπαίδευση ατόμων με μερική ή ολική απώλεια όρασης*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Σώμα, βιωματική γνώση και εκπαίδευση*. Ρέθυμνο: Σχολή Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Μ.Δαφέρμος (2004, 5-6 Νοεμβρίου). Πρόεδρος της συνεδρίας με θέμα *Σώμα, Παιδί και Εκπαίδευση*, στο συμπόσιο *Σώμα, βιωματική γνώση και εκπαίδευση*. Σχολή Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Μ.Δαφέρμος (2004, 21-22 Νοεμβρίου). *Σπινόζα και η σύγχρονη Ψυχολογία*. Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε στο συμπόσιο *Ο Σπινόζα και η σύγχρονη Φιλοσοφία και επιστήμη*. Αθήνα: Γαλλικό Ινστιτούτο & περιοδικό *ΟΥΤΟΠΙΑ*.
- Μ. Dafermos (2004, 23-25 Dec.). *The Crisis in Psychology and the Perspectives of Overcoming it in Logic-Historical Methodology*. Paper presented at the conference *Social Cognition in the Context of Logic-Historical Methodology*. Moscow: Modern Academy for the Humanities.
- Μ. Dafermos (2005, 24-28.05). *Epistemological analysis of methodological crisis in Psychology* Paper presented at the conference *Philosophy and the Future of Civilization*. Moscow: University of Moscow.
- Μ. Dafermos, A. Marvakis & S. Triliva (2005, June). *Modernization or Installation of Claims? Psychology in Greece*. Paper presented at the conference 3rd *International Conference of Critical Psychology*, Durban/Νότια Αφρική, Participation at the symposium “*Why is there psychology?*” (Convenor: Prof. Ian Parker).
- Μ.Δαφέρμος (2006, 6-8 Οκτωβρίου). *Πανεπιστήμιο, επιστήμη και κοινωνικός μετασχηματισμός στην ΕΣΣΔ*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο 4^ο Διεθνές συνέδριο Ιστορίας της Παιδείας. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.

- Μ.Δαφέρμος (2006, 24 Νοεμβρίου). *Διαδικασίες πρόσληψης των μύθων από τα παιδιά: η προσέγγιση του L.Vygotsky και η κριτική του ηθικού διδακτισμού*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε (ως προσκεκλημένος ομιλητής) στο συνέδριο *Αναζητώντας το νόημα και το ρόλο της αφήγησης και του παραμυθιού*. Ρέθυμνο: ΠΤΠΑ Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Μ.Δαφέρμος (2006, 1-4 Δεκεμβρίου). *Κοινωνικός κονστρουκτιονισμός και ανάλυση λόγου: επιστημολογικές διαστάσεις*. Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Ζητήματα Μεθοδολογίας της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*. Ρέθυμνο: Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Μ.Δαφέρμος (2007, 16-17 Μαρτίου). *Θετικισμός στην ψυχολογική έρευνα: μια απόπειρα κριτικής θεώρησης*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Θεωρία και ποιοτικές μέθοδοι έρευνας: προοπτικές και όρια*. Ρέθυμνο: ΠΤΠΑ Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- M.Dafermos (2007, 25-27 May). *Bakhtin and Freud: An Unfinished Dialogue*. Paper presented at the conference *Perspectives and Limits of Dialogism in Michael Bakhtin: Applications in Psychology, Art, Education and Culture*. Rethymno: University of Crete.
- Ρουμελιώτη, Ν. & Δαφέρμος, Μ. (2007, 10 Οκτωβρίου). “New Age”: *Η διαχρονική πορεία και οι ψυχοκοινωνικές προεκτάσεις ενός σύγχρονου κοινωνικού φαινομένου*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο *Πρώτο πανελλήνιο συνέδριο ψυχολογικής έρευνας φοιτητών της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρίας*. Αθήνα: Τμήμα Ψυχολογίας Πάντειου Πανεπιστημίου.
- M.Dafermos & A.Marvakis (2007, July). *Vermitteltes Erkennen der Welt - Lernen nach Sergei L. Rubinstein*. Paper presented at the conference *Nichts ist praktischer als eine gute Theorie*. Tübingen, Germany.
- Μ.Δαφέρμος (2007, Νοέμβριος). *Ψυχογλωσσολογία και ανάλυση λόγου*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Ζητήματα Μεθοδολογίας της έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες*. Ρέθυμνο: Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης.
- M.Dafermos (2008, 27-28 July). *Problema istorichnosti psichologii* (Το πρόβλημα της ιστορικότητας της Ψυχολογίας). Paper presented at the conference *Problemi metodologii logiko-istoricheskovo issledovania* (Προβλήματα μεθοδολογίας λογικο-ιστορικής έρευνας). Moscow: Moscow State University Lomonosov.
- Μ.Δαφέρμος (2008, 1 Ιουνίου). Συζητητής στο συμπόσιο *Ο ρόλος της πρακτικής κοινωνικής δραστηριότητας και της υποκειμενικότητας στις διαδικασίες γνωστικής ανάπτυξης και μάθησης: κοινωνικο-ιστορικο-πολιτισμικές, οικολογικές και διαλογικές προσεγγίσεις*. Το συμπόσιο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του *1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Εξελικτικής Ψυχολογίας της ΕΛΨΕ*. Αθήνα: Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Μ.Δαφέρμος (2008, 1 Ιουνίου). Συζητητής στο συμπόσιο *Ο ρόλος του σώματος και των συστημάτων αντίληψης – δράσης στις διαδικασίες μάθησης και ανάπτυξης των παιδιών*. Το συμπόσιο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του *1^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Εξελικτικής Ψυχολογίας της ΕΛΨΕ*. Αθήνα: Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστήμιο Αθηνών.

- M.Dafermos (2008, 10-12 October). *Metaphors in the History of Psychology*. Paper presented at the conference *Lived Experience, metaphor and multimodality: Implication in Communication and Knowledge*. Rethymno: University of Crete.
- Μ.Δαφέρμος (2008, 16-18 Οκτωβρίου). *Επιστημολογική και μεθοδολογική οριοθέτηση της «Νέας Ιστορίας της Ψυχολογίας»*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Οι Κοινωνικές Επιστήμες στον 21^ο αιώνα*. Ρέθυμνο: Σχολή Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- M.Dafermos (2009, May 15-19). *Mediated Getting To Know the World*. Paper presented at the conference *Biennial Conference of International Society of Theoretical Psychology*. Nanjing: Nanjing Normal University, China.
- Μ.Δαφέρμος (2009, 4-6 Δεκεμβρίου). *Ο Francis Galton και η εισαγωγή του δαρβινισμού στην Ψυχολογία*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συνέδριο *Δαρβίνος και κοινωνικές-ανθρωπιστικές επιστήμες*. Ρέθυμνο: Φιλοσοφική σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης & Τμήμα ΦΚΣ Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Μ.Δαφέρμος (2009, 6-9 Μάιου 2010). Συζητητής στο συμπόσιο *Η συμβολή της ποιοτικής έρευνας στις πρακτικές των επαγγελματιών υγείας*. Το συμπόσιο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του 3ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Συμβουλευτικής Ψυχολογίας της ΕΛΨΕ. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης.
- Μ.Δαφέρμος (2010, 21 Μαΐου). Πολιτισμική-ιστορική Ψυχολογία και δραματική τέχνη. Εισήγηση στο συνέδριο *Τέχνη και Ψυχιατρική*. Χανιά.
- Μ.Δαφέρμος (2010, 5-6 Δεκεμβρίου). Πολιτισμική-Ιστορική Ψυχολογία και ανθρωπολογία. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο συμπόσιο *Ανθρωπολογία και Ψυχολογία: νέες προκλήσεις και προοπτικές*. Ρέθυμνο: Τμήμα Ψυχολογίας & Τμήμα ΦΚΣ του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Σ.Τριλίβα & Μ.Δαφέρμος (2011, 25-29 Μαΐου 2011). *Ο ρόλος της ηθικής ευαισθησίας στην εκπαίδευση και την επαγγελματική πρακτική των ψυχολόγων*. Προσκεκλημένος εισηγητής στο 13ο συνέδριο ψυχολογικής έρευνας της ΕΛΨΕ. Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου. Αθήνα.
- Συζητητής στο συμπόσιο *Πρόληψη και παρέμβαση ψυχοκοινωνικών προβλημάτων: ποιοτικές προσεγγίσεις*. Στο 13ο συνέδριο ψυχολογικής έρευνας της ΕΛΨΕ. Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου.
- M.Dafermos (2011, June 27 - July 1). Ancient philosophical dialogue and modern psychology. Paper presented at *14th Biennial Conference of the International Society for Theoretical Psychology* in Thessaloniki.
- Triliva, S., Dafermos, M., Prokopiou, A., Fragkiadaki, E., & Balamoutsou, S. (2011, June 29 – July 2). Actively creating new ways of understanding systemic psychotherapy practice: Four voices from variant and divergent perspectives converge in analyzing one psychotherapeutic session. Panel discussion: Psychotherapy in Greece: Cultural connotations in training and in practice. 42nd *International Meeting of the Society for Psychotherapy Research*. Bern (Switzerland).

- M. Dafermos & A. Chronaki (2011). Chair at Regional Invited Symposium *What happens when socio-cultural-historical theory travels? Critical perspectives from Greece & general epistemological issues*. Rome: ISCAR –University of Sapience.
- M. Pourkos, M.Dafermos & M. Kontopodis (2011). Critical approaches to socio-cultural-historical research in Greece – General introduction. Rome: ISCAR –University of Sapience.
- M. Dafermos (2011). Attempting a socio-cultural-historical analysis of the development of socio-cultural-historical approaches in Greece. Rome: ISCAR –University of Sapience.
- Μ. Δαφέρμος (2012). *Καρτεσιανή και σπινοζική προσέγγιση της σχέσης σώματος και ψυχής*. Στο Η απούσα παρουσία του σώματος στις κοινωνικές επιστήμες, την τέχνη, την εκπαίδευση και στις επιστήμες υγείας: μεθοδολογικά ζητήματα και νέες προοπτικές. 22-24 Ιουνίου 2012. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης, Σχολή επιστημών της Αγωγής.
- M. Dafermos (2012, August). *Toward the origin of the concept of activity in psychology*. Paper presented at 2nd Marxism & Psychology Conference. Morelia, Mexico: State University of Michoacán (Universidad Michoacana de San Nicolás de Hidalgo).
- M.Dafermos (2013, April). Digital media research: epistemological and ethical issues. Invited Presentation at Moscow State University of Printing Arts
- M.Dafermos (2013, April). *Contemporary psychology in Greece*. Paper presented at the Conference Young Scientists and education. Moscow: Moscow Psychological Pedagogical University.
  - M.Dafermos (2013, 20/6). Reflexoes Criticas sobre a recepcao da teoria de Vygotsky pelas comunidades academicas internacionais. XXI Simposio da Faculdade de Educacao “Pedagogia e Psicologia: Formacao e Identidade Social. Goiania: Universidade Federal De Goias (Brazil).
- M.Dafermos , S.Triliva, & C.Varvantakis (2013, June 28th). *Digital Media, Students and the Social Crisis in Greece*. V meeting of Hypertext and Educational Technologies: Digital Technologies, Education and Social Commitment: Vitoria: Federal University of Espirito Santo (Brazil).
- M.Dafermos, (2014, October 21th). Digital Media Research: epistemological and methodological issues. Invited presentation at the conference *Global perspectives on digital media research: methodological approaches and data analyses*. Rethymno: Department of Psychology, University of Crete.
- M.Dafermakis, S.Triliva, & C.Varvantakis (1/10/2014). YouTube, young people and the social crisis in Greece: a cultural-historical perspective. 4th International Congress of ISCAR. Inventing the future: Transformative research, imagination and collective action for social change., Sidney: Monash University, Australia.

- M.Dafermos (19/5/2015). A reflection of the relation between dialectics and cultural historical theory. Presented at the conference *Evaluation of "Cultural historical psychology and activity approach in education" MA*. Moscow: Moscow Psychological Pedagogical University.
- Λ.Ακαλέστου & Μ.Δαφέρμος (24-15-2015). Επιστημολογικός κατακερματισμός και ενοποίηση του πεδίου της σύγχρονης Ψυχολογίας: προβλήματα και προοπτικές για την επιστήμη σε περιόδους κρίση. 1ο Συνέδριο Επιστημολογίας. Καβάλα.
- M.Dafermos (24-30/6/2015). Dialectics and cultural historical theory. Presented at 15th biennial conference of the International Society for Theoretical Psychology (ISTP). Coventry: Coventry University.
- Μ.Δαφέρμος, (3/07/2015). Τρεις στιγμές του γίνεσθαι της Λογικής της Ιστορίας. Στο συνέδριο "Η λογική της ιστορίας: θεωρητικές, μεθοδολογικές και πρακτικές πτυχές της σύγχρονης κοινωνικής επιστήμης". Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- M.Dafermos (14-16 April 2016). Developing creativity in science. Presented at the ISCAR symposium *Future research directions for cultural-historical perspectives*. Quebec: Université Laval.
- M.Dafermos (18-19 June 2016). Opening speech at the conference "Cultural-Historical, Activity and Sociocultural Research at Times of the Contemporary Crisis: Implications for Education and Human Development". Rethymno: University of Crete.
- A.Chronaki, M.Dafermos & M.Kotnopodis (18-19 June 2016). The Moves of Vygotsky's Ideas in Education: Reflections from the Greek Context. The paper presented at the conference "Cultural-Historical, Activity and Sociocultural Research at Times of the Contemporary Crisis: Implications for Education and Human Development". Rethymno: University of Crete.
- M.Dafermos (26-27 June 2016). Rethinking the philosophical underpinnings of cultural historical theory. Presented at the symposium "Vygotsky's scientific school: tradition and innovation". Moscow. Moscow State University of Psychology and Education.
- M.Dafermos (August, 2017). Crisis and creativity: the development of cultural-historical theory in terms of a drama. Presented at the ISCAR 2017 Congress "Taking a 360° view of the landscape of cultural-historical activity theory: The state of our scholarship in practice" Quebec: Université Laval.
- M.Dafermos, & L.Akalestou (November 16-17, 2017). The Impact of the Economic Crisis on Mental Development of Children and Adolescents (the case of Greece). Presented at the conference "National Strategy for Action on Children: Towards the Decade of Childhood". Moscow.

- M.Dafermos (November 18, 2017). About philosophical foundation of cultural-historical theory. Paper presented at the XVIII International Vygotsky memorial conference. Moscow Pedagogical university.
- M.Dafermos (April, 7 2018). The crisis of social sciences and the K.Marx's Logic of "Capital". Presented at the conference "Logic of "Capital" and reflection of contemporary society". Faculty of Philosophy, Moscow State University.
- Μ.Δαφέρμος (Απρίλιος, 2018). Προσωπικότητα. Μάθηση και κοινωνικός μετασχηματισμός. Προσκεκλημένη εισήγηση στο 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Κριτικής Εκπαίδευσης. ΠΤΔΕ ΑΠΘ.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- Από τον Απρίλιου 1997 δίδαξα στο **Περιφερειακό Επιμορφωτικό Κέντρο Ηρακλείου (Π.Ε.Κ.)** τα εξής αντικείμενα: α. Σύγχρονες τάσεις ανάπτυξης της *Παιδαγωγικής*. β. *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Ιστορίας*.
- Μ.Δαφέρμος, Γ.Μπαλτζάκης, κ.α. (1998, 9 Φεβρ.). *Τα χαρακτηριστικά της ανεργίας των νέων στην περιοχή του Ηρακλείου. Δεδομένα και δυνατότητες. Μια ερευνητική ανάλυση*. Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε στην Ημερίδα του Δήμου Ηρακλείου *Ο γονιός συμπαραστάτης του εφήβου σε μια πορεία προσανατολισμού ζωής*. Ηράκλειο.
- Εισηγήσεις σε σειρά επιμορφωτικών σεμιναρίων επιμόρφωσης εκπαιδευτικών σε θέματα *Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης* στο πλαίσιο του Προγράμματος *Εκπαίδευση τσιγγανοπαίδων* κατά την περίοδο 1998 – 2000.
- Μ.Δαφέρμος (2002, 21 Οκτ.). *Παιδαγωγικές διαστάσεις του έργου του L.Vygotsky*. Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε στην Ημερίδα *Κριτική Ψυχολογία και Εκπαιδευτική Πράξη*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης – Διδασκαλείο Δημήτρης Γληνός.
- Μ. Δαφέρμος (2006, 26 Νοεμβρίου). *Παιδαγωγικές προεκτάσεις της Πολιτισμικής-Ιστορικής Ψυχολογίας* Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε σε εκδήλωση, που οργάνωσε η ΕΛΜΕ Χανίων. Χανιά.
- Μ.Δαφέρμος (2007, 21 Μαρτίου). *Στρατηγικές εκπαίδευσης και μάθησης των μαθητών με ρόμικη προέλευση*. Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε σε Ημερίδα, που οργάνωσε το Πρόγραμμα *εκπαιδευτικής ένταξης τσιγγανοπαίδων*. Ηράκλειο: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- Σειρά εισηγήσεων και εποπτεία εργασιών στο πλαίσιο του προγράμματος *Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Ανθρωπιστικές και Φυσικές Επιστήμες στο σχολείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας* (2007, Οκτώβριος 2006-Μάιος).
- Μ.Δαφέρμος (2007, 13-14 Οκτωβρίου). *Κριτική Ψυχολογία, φύλο και γνώση*. Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε στο Workshop *Φύλο, σχολικά Μαθηματικά, Τεχνολογία*, που οργάνωσε το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στο πλαίσιο του προγράμματος *Πυθαγόρας Ι*. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

- Μ.Δαφέρμος (2007, Νοέμβριος). *Στρατηγικές μάθησης των παιδιών με ρόμικη προέλευση*. Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε σε Ημερίδα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας *Ένταξη τσιγγανοπαίδων στο σχολείο*. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Μ.Δαφέρμος (2007, 30 Δεκεμβρίου). *Στερεότυπα και προκαταλήψεις: κοινωνιο-ψυχολογική προσέγγιση*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο επιμορφωτικό σεμινάριο *Διδάσκω και διερευνώ τη διδασκαλία μου σε μια πολυπολιτισμική τάξη*, που διοργάνωσε το ΑΠΘ, πρόγραμμα «Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο». Ρέθυμνο.
- Μ.Δαφέρμος (2008, 26 Μαρτίου). *Η πολιτισμική-ιστορική θεωρία του Vygotsky*. Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε στο Διδασκαλείο του ΠΤΔΕ του ΑΠΘ στο πλαίσιο του κύκλου *Διαλέξεων: Οι συγγραφείς παρουσιάζουν τα βιβλία τους – Τομές για την εκπαίδευση στην ελληνόγλωσση βιβλιογραφία (1975-2005)*. Θεσσαλονίκη.
- Μ.Δαφέρμος (2008, 28 Μαρτίου). *Πολιτισμική-ιστορική προσέγγιση της μάθησης*. Η εισήγηση (ως προσκεκλημένος ομιλητής) παρουσιάστηκε στην Ημερίδα *Σύγχρονες επιστημονικές οπτικές μάθησης στην εκπαιδευτική διαδικασία*, που διοργάνωσε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Σερρών και το Γραφείο Σχολικών Συμβούλων. Σέρρες.
- Ε. Κατσαρού, Μ.Δαφέρμος & Γ.Τσιώλης (2008, 24 Φεβρουαρίου). *Βιοματικά εργαστήρια και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στην Ημερίδα *Εκπαιδευτικοί και μαθητές αναστοχαζόμαστε και δρούμε στο πολυπολιτισμικό σχολείο*, που οργάνωσε το ΑΠΘ, πρόγραμμα «Ένταξη παιδιών παλιννοστούντων και αλλοδαπών στο σχολείο». Ρέθυμνο.
- Μ.Δαφέρμος (2008, 28 Νοεμβρίου). *Έχει μέλλον η Ιστορία της Ψυχολογίας;* Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο σεμινάριο του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Ρέθυμνο.
- Μ.Δαφέρμος (2009, 2 Νοεμβρίου). *Η Προσέγγιση του Vygotsky για τη μεθοδολογική κρίση της Ψυχολογίας*. Η εισήγηση παρουσιάστηκε στο σεμινάριο *διδασκόντων του Τμήματος ΦΚΣ* του Πανεπιστημίου Κρήτης. Ρέθυμνο.
- Μ.Δαφέρμος (2011, 10/17-2). Εισηγήσεις σε σεμινάρια για εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο του προγράμματος *Εκπαίδευση των Ρομά στο Ηράκλειο και στα Χανιά με θέμα Πλαισιοθετημένη μάθηση και τσιγγανόπαιδες*. Τα σεμινάρια οργανώθηκαν από το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Μ.Δαφέρμος (2011, 11-10-2011). Εισήγηση στην Ημερίδα *Ποιοτική έρευνα και Κριτική Παιδαγωγική* που διοργάνωσε το ΠΤΠΕ του Πανεπιστημίου Κρήτης με θέμα *Κριτική κοινωνική έρευνα και οι παιδαγωγικές εφαρμογές της*.
- Μ.Δαφέρμος (2011, 22-11). Βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου Αντώνη Σανουδάκη *Μαχητική Δημοσιογραφία*. Ηράκλειο: Δήμος Ηρακλείου.
- Μ. Dafermos (2012, 25/4). *Cultural –historical psychology and Marxism*. Προσκεκλημένος ομιλητής των παρακάτω Τμημάτων: Department of Cultural-Historical Psychology & Department Philosophy of Moscow State University of Psychology & Education με θέμα. Moscow.
- Μ. Dafermos (2012, 27/4). *Interdisciplinary, cross-cultural digital media research? Developing the theoretical framework*. Προσκεκλημένος εισηγητής σε Workshop στο Moscow State University of Psychology & Education. Moscow.

- M. Dafermos (1912, July). Vygotskian analysis of Crisis in Psychology. Προσκεκλημένος ομιλητής στο Summer University of *International Society for Cultural and Activity Research*. Moscow. Moscow State University of Psychology & Education.
- Μ.Δαφέρμος (2012, 5/12). Στερεότυπα και τρόποι αντιμετώπισης τους. Εισήγηση στην Ημερίδα *Εκπαίδευση των παιδιών Ρομά στο σχολείο*, του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- M.Dafermos (2013, April). *Digital Media research: epistemological and ethical issues*. Invited talk at Moscow University of Printing Arts.
- M.Dafermos (2013, 17/6) A Abordagem Vigotsiana para o Desenvolvimento Humano. Presented at Universidade Sao Francisco (Itatiba, Brazil).
- M.Dafermos (2013, 22/6). *Vygotskian Analysis of the Crisis in Psychology: diagnosis, treatment, relevance*. Invited talk at Federal Univeristy of Goias (Goiania: Brazil).
- M.Dafermos (2013, 4/7). *A crise na psicologia*. Invited talk at Federal University of Rio de Janeiro (Rio de Janeiro: Brazil).
- Μ.Δαφέρμος (2014, 19/4). Βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου του Α.Σανουδάκη, *Ματωμένα Χώματα*. Δήμος Ηρακλείου.
- Μ.Δαφέρμος, (2015, 17/3). Βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου του Λ.Ζούρου, *Αναζήτηση σκοπού σε ένα κόσμο δίχως σκοπό*. Ρέθυμνο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.
- Μ.Δαφέρμος, (2015, 29/4). Βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου του Λ.Ζούρου, *Αναζήτηση σκοπού σε ένα κόσμο δίχως σκοπό*. Χανιά: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης.
- M.Dafermos (20/5/2015). Creativity in science. Invited talk at Moscow: Moscow Psychological Pedagogical University.
- M.Dafermos (5/7/2015). Vygotskian Concept of Zone of Proximal Development. Summer School. Aegean University. Mytilini.
- M. Dafermos (2015, 14/8). *Developing Creativity in science*. Invited Talk. Sao Paulo: University of Sao Paulo (Brazil).
- M. Dafermos (2015, 14/8). *Critical Reflection of the reception of Vygotsky's theory in the international communities*. Invited Talk. Campinas: UNICAMP, Faculty of Education (Brazil).
- Μ.Δαφέρμος (2016, 3/2). Βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου των Γ.Ζαϊμάκης & Ε.Φουρναράκη, *Αθλητισμός και κοινωνία*. Ηράκλειο.
- Μ.Δαφέρμος (2016, 10/3). Βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου των Γ.Ζαϊμάκης & Ε.Φουρναράκη, *Αθλητισμός και κοινωνία*. Ρέθυμνο.
- M.Dafermos (2016, 29/6). Developing a dialectical perspective to cultural-historical theory. Presentation at ISCAR Summer University. Moscow: Moscow State University of Psychology and Education.
- M.Dafermos (2016, 30/6). “Activity theory in the current research”. Seminar and presentation at ISCAR Summer University. Moscow: Moscow State University of Psychology and Education.
- Μ.Δαφέρμος (2017, 9/3). Βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου της Ελένης Κατσαρού *Εκπαιδευτική έρευνα-δράση*. Ρέθυμνο.

- M.Dafermos, N.Veresov, O.Rubtsova (2017, 2/7). Modern research in the scientific school of L.S. Vygotsky: challenges and perspectives”. Round Table. ISCAR Summer University. Moscow.
- M.Dafermos (2017, 2/7). About reconstruction of the fundamental ideas of Vygotsky’s theory in the contemporary social and scientific context. ISCAR Summer University. Moscow.
- Μ.Δαφέρμος (2017, 28/7). Πρόλογος της έκθεσης της Χ.Σκεπετζή «Το χρονικό ενός προαναγγελλθέντος θανάτου (Ανασκαλεμένη μνήμη ή Χωρίς ζάχαρη)» υπό την αιγίδα της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου.
- M.Dafermos (2017, 16/11). About critique of the reception of Vygotsky’s theory in International Academic communities. Invited talk at Moscow State University of Psychology and Education.
- M.Dafermos (2018, 23/5). Developing a cultural-historical perspective on agency. Invited talk at the Institute of Psychology and Education Université de Neuchâtel/ Switzerland.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Το 1998 συμμετείχα στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα **YOUTHSTART** (ως επιστημονικός υπεύθυνος ερευνητικής ομάδας) και εκπόνησα μελέτη με θέμα *Ανάπτυξη των τρόπων υποβοήθησης των νέων της πόλης του Ηρακλείου στην κατεύθυνση του επαγγελματικού προσανατολισμού και της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης*. Η μελέτη ανατέθηκε από το Δήμο Ηρακλείου. Ηράκλειο.
- Από το Μάη του 1997 εργάστηκα ως συνεργάτης (συντονιστής στο Ηράκλειο Κρήτης) του προγράμματος του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «**Εκπαίδευση των τσιγγανοπαίδων**» το οποίο υλοποιήθηκε στον τομέα Παιδαγωγικής του Πανεπιστήμιου Ιωαννίνων (Μάιος 1997 – Δεκέμβριος 2000). Το εν λόγω πρόγραμμα είχε τρεις βασικούς άξονες: α) έρευνα της κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης των Τσιγγάνων, β) επιμόρφωση εκπαιδευτικών σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, γ) πιλοτικές εφαρμογές διδακτικού υλικού. Στα πλαίσια του εν λόγω προγράμματος εκπονήσαμε τις παρακάτω έρευνες:
  - α. *Η εκπαίδευση τσιγγανοπαίδων στην περιοχή Ηρακλείου* (συντονιστής ομάδας), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ΦΠΨ, τομέας Παιδαγωγικής, πρόγραμμα του ΥΠΕΠΘ «Εκπαίδευση τσιγγανοπαίδων», Ηράκλειο, 1998.
  - β. *Ανασταλτικοί παράγοντες για την ένταξη των τσιγγανοπαίδων στο σχολείο*, (συντονιστής ομάδας) Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ΦΠΨ, τομέας Παιδαγωγικής, πρόγραμμα του ΥΠΕΠΘ «Εκπαίδευση τσιγγανοπαίδων», Ηράκλειο, 1999.
  - γ. *Η εκπαιδευτική ένταξη των τσιγγανοπαίδων: προβλήματα και προοπτικές*, (συντονιστής ομάδας) Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ΦΠΨ, τομέας Παιδαγωγικής, πρόγραμμα του ΥΠΕΠΘ «Εκπαίδευση τσιγγανοπαίδων», Ηράκλειο, 2000.
  - δ. *Το μετέωρο βήμα της εκπαιδευτικής ένταξης των τσιγγανοπαίδων*, (συντονιστής ομάδας) Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, ΦΠΨ, τομέας Παιδαγωγικής, πρόγραμμα του ΥΠΕΠΘ «Εκπαίδευση τσιγγανοπαίδων», Ηράκλειο, 2001.
- Από το Σεπτέμβρη του 2002 ως το Ιούνιο του 2004 εργάστηκα ως επιστημονικός συνεργάτης του προγράμματος του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «Παιδεία Ομογενών», το οποίο υλοποιείται στο Εργαστήριο Διαπολιτισμικών & Μεταναστευτικών Μελετών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστήμιου Κρήτης. Πιο συγκεκριμένα, συμμετείχα στην εκπόνηση των

διδασκτικών εγχειριδίων (από κοινού με Α.Χουρδάκη, Β.Μπόκολα, κ.α.), με τίτλο: «**Ιστοριοδρομίες Ι**», «**Ιστοριοδρομίες ΙΙ**» (Σεπτέμβριος 2002- Ιούνιος 2004) (βλ. <http://www.ediamme.edc.uoc.gr/diaspora/index.php?id=66,87,0,0,1,0> <http://www.ediamme.edc.uoc.gr/diaspora/index.php?id=67,95,0,0,1,0>).

-Συμμετείχα στο πρόγραμμα «*Διαπολιτισμική εκπαίδευση και φυσικές και κοινωνικές επιστήμες στο σχολείο*» του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Σεπτέμβριος 2006- Ιούνιος 2007).

- Συμμετείχα στις επιμορφωτικές δράσεις του προγράμματος του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής του ΑΠΘ *Ένταξη Παιδιών Παλιννοστούντων & Αλλοδαπών στο σχολείο* (Μάρτ.2008 –Μάρτ.2009).

-Επιστημονικός υπεύθυνος για το πρόγραμμα *Η Ιστορία της Ψυχολογίας στην Ελλάδα* με χρηματοδότηση του ΕΛΚΕ του Πανεπιστημίου Κρήτης (2011).

-Επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος *DIGIT-M-ED— Global Perspectives on Learning and Development with Digital Video-Editing Media: A Qualitative Inquiry in Everyday Lives of Marginalized Young People* στο πλαίσιο του *Marie Curie Actions— International Research Staff Exchange Scheme (IRSES)*. Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος προβλέπεται η συνεργασία με τα παρακάτω πανεπιστήμια: Jawaharlal Nehru University, London Institute of Education, University of London, Pontificia Universidade Católica de São Paulo, Free University Berlin, Moscow State University of Psychology and Education (2014-2015) (Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου είναι 222.100 ευρώ).

Το DIGIT-M-ED αποσκοπεί στην ανάπτυξη καινοτόμας μεθοδολογίας για διεπιστημονική και συγκριτική μελέτη των αναδυόμενων ψηφιακών μέσων και πρακτικών χρήσης της τεχνολογίας. Τα θεωρητικά και μεθοδολογικά εργαλεία της έρευνας προέρχονται από: 1. την πολιτισμική – ιστορική ψυχολογία του Vygotsky, 2. την θεωρία της πολυτροπικότητας, 3. την ανθρωπολογική έρευνα.

- Επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος "Cultural Historical Activity and Sociocultural Research at Times of Crisis" (2016)

- Επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος "Υποστήριξη δράσεων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Κρήτης" (2016-1019)

- Επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος "Υποστήριξη βασικής και εφαρμοσμένης ψυχολογικής έρευνας", χρηματοδότηση ΓΓΕΤ (2016-1019)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

-Αξιολογητής ερευνητικών έργων στο **Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛΙΔΕΚ)**

- Αξιολογητής ερευνητικών έργων στο **Fondazione Cariverona**.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

1. M. Dafermakis (1995). *Проблема взаимодействия науки и морали (Το πρόβλημα της αλληλεπίδρασης Επιστήμης και Ηθικής)*. Москва: Московский Государственный Университет им.М.Ломоносова (Moscow: M. V. Lomonosov Moscow State University).

ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

2. Μ. Δαφέρμος (2002). *Η πολιτισμική-ιστορική θεωρία του L.Vygotsky. Φιλοσοφικές, ψυχολογικές, παιδαγωγικές διαστάσεις*. Αθήνα: Ατραπός.
<https://www.academia.edu/1121216/.2002.Vygotsky>
3. Μ.Δαφέρμος (2006). *Περιθωριοποίηση και εκπαιδευτική ένταξη*. Αθήνα: Ατραπός.
<https://www.academia.edu/1121224/.2006>
4. Μ.Δαφέρμος (2010). *Το ιστορικό γίνεσθαι της Ψυχολογίας. Από τις μυθολογικές αντιλήψεις περί της ψυχής ως την μετατροπή της Ψυχολογίας σε ανεξάρτητη επιστήμη*. Αθήνα: Gutenberg (στο πλαίσιο της σειράς *Ψυχολογία* διευθύντρια της οποίας είναι η Σ.Βοσνιάδου).
<https://www.academia.edu/1204375/.2010.Gutenberg>
5. M.Dafermos (2018). *Rethinking cultural-historical theory: a dialectical perspective to Vygotsky*. Springer. <https://www.springer.com/us/book/9789811301902>

ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

6. Μ.Даферμος, Μ.Максимов & В.Кошел (Eds) (1993). *Логика Истории и перспективы развития науки (Λογική της Ιστορίας και προοπτικές ανάπτυξης της επιστήμης)*. Москва: Мысль. (ISBN –5-244-00735-1).
<http://ilhs.narod.ru/VIPUSK1.htm>
7. Μ.Даферμος & Μ.Максимов (Eds.) (1995). *История и реальность уроки теории и практики (Ιστορία και πραγματικότητα: μαθήματα θεωρίας και πρακτικής)*. Москва: Moscow: Симс (ISBN – 5- 86384-036X).
http://books.google.com.gt/books/about/%D0%98%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%8F_%D0%B8_%D1%80%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%8C.html?id=HJlmAAAAMAAJ
8. Β. Αλεξίου & Μ.Δαφέρμος (2009). Πρόλογος. Στο Β.Βολοσίνοφ, *Ο λόγος στη ζωή και ο λόγος στην Ποίηση* (σ. 7-24). Αθήνα: Παπαζήσης.
<https://www.academia.edu/1091972/.and.2009.V.Voloshinov.7-24>

9. Μ. Πουρκός & Μ.Δαφέρμος (2010). *Ποιοτική Έρευνα στις Κοινωνικές Επιστήμες: Θεωρητική και Ιστορική Οριοθέτηση του Πεδίου*, στο Μ. Πουρκός & Μ. Δαφέρμος (επιμ.), *Ποιοτική έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες: επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα* (σ.21-78). Αθήνα: Τόπος.
<https://www.academia.edu/1052652/> . and . . . 2010 . . . and . . . 21-59 . . .
10. Μ. Πουρκός & Μ.Δαφέρμος (2010). *Ποιοτική Έρευνα στην Ψυχολογία και την Εκπαίδευση: Θεωρητική και Ιστορική Οριοθέτηση του Πεδίου*, στο Μ. Πουρκός & Μ.Δαφέρμος (επιμ.), *Ποιοτική έρευνα στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση: επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα*. Αθήνα: Τόπος. <https://www.academia.edu/1052683/> . and . . . 2010 . . . and . . . 19-73 . . .
11. Μ.Δαφέρμος, Μ. Σαματάς, Μ.Κουκουριτάκης & Σ.Χιωτάκης (2011). *Οι Κοινωνικές επιστήμες στον 21^ο αιώνα*. Αθήνα: Πεδίο (έκδοση της σχολής Κοινωνικών επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης).
<https://www.academia.edu/1085041/> . M. . and . 2011 . 21 .
12. Β. Αλεξίου & Μ.Δαφέρμος (2014). Πρόλογος. Στο Β.Βολοσίνοφ, Μ.Μπαχτίν, *Το πρόβλημα των ειδών του λόγου*. Αθήνα: Futura

ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΩΝ ΣΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

13. Μ. Δαφέρμος & Α. Μαρβάκης (επιμ.) (2005). Ειδικό αφιέρωμα του περιοδικού *Ουτοπία* με θέμα «Κριτική Ψυχολογία» (Ν.65, 23-151). Εισαγωγή του αφιερώματος με τίτλο *Κριτική Ψυχολογία: ιστορικές καταβολές και προοπτικές*. *Ουτοπία*, Ν.65, 25-47. <http://www.u-topia.gr/issues/65>
14. Μ. Dafermos & A. Marvakis (2006). Guest Editor of the Special Issue of *Annual Review of Critical Psychology, Critical Psychology in a Changing World- Contributions from different geo-political regions Introduction. Critiques in Psychology – Critical Psychology*. No. 5, 1-20, Retrieved from the website: <http://www.discourseunit.com/arcp/5.htm>.
15. Δαφέρμος, Μ. (επιμ.) (2012). Ειδικό αφιέρωμα στην Σοβιετική σχολή Ψυχολογίας. Σοβιετική Ψυχολογία: μια απόπειρα ιστορικής οριοθέτησης. *Ουτοπία*. Ν.101, 27-55.
http://www.ilhs.tuc.gr/gr/dafermos_Utopia_101.pdf
16. Χατήρα, Κ. & Δαφέρμος, Μ. (2012). Εισαγωγή του αφιερώματος. Η ψυχανάλυση σήμερα. Διερευνήσεις και προκλήσεις. *Ελεύθερα*, 5, 14-24.
https://www.academia.edu/3140866/K.Hatira_and_M.Dafermos_Eds_2012_Current_issues_in Psychoanalysis_inquiries_and_challenges_ELEFTERNA
17. Μ. Dafermos, A. Marvakis, & Triliva, S. (Eds) (2013). Guest Editor of the Special Issue of *Annual Review of Critical Psychology, Critical Psychology in a Changing World*, The world in not enough. The dialectics of Critical Psychology. Μ. Dafermos. How has critical psychology changed in a changing world? Editorial Vignette. *Annual Review of Critical Psychology*, 10 1-34.
https://www.academia.edu/3661495/Manolis_Dafermos_Athanasios_Marvakis_Mihalis_Mentinis_Desmond_Painter_and_Sofia_Triliva_2013_Critical_Psychology_in_a_Changing_World_Building_Bridges_and_Expanding_the_Dialogue_Annual_Review_of_Critical_Psychology_10_1-985

18. M. Barahona, M. Luis de la Mata Benitez, M. Dafermos, & P. Hakkarainen (2014). Moving with and Beyond Vygotsky. The 3rd International ISCAR Summer University for PhD Students. *Cultural historical Psychology*, 1, 104-106, <http://psyjournals.ru/kip/2014/n1/index.shtml>

**ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ
ΚΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ**

19. Μ. Дафермос (1993). Становление научного мышления (Το γίνεσθαι της επιστημονικής σκέψης), Μ. Дафермос, Μ. Максимов & В. Кошел (Eds), *Логика Истории и перспективы развития науки (Λογική της Ιστορίας και προοπτικές ανάπτυξης της επιστήμης)* (pp.152 – 168). Москва: Мысль. <http://ilhs.narod.ru/vip012.pdf>
20. Μ. Δαφερμάκης (1994). Права человека: миф и действительность (Τα ανθρώπινα δικαιώματα: μύθος και πραγματικότητα), Α. Titarenko (Ed.), *Этика прав человека (Ηθική των δικαιωμάτων του ανθρώπου)* (pp.144 – 147). Москва -Тула: Московский Государственный Университет им.М.Ломоносова (Moscow: M. V. Lomonosov Moscow State University). <http://www.ilhs.tuc.gr/ru/8%20PravaSchelovekaFV.pdf>
21. Μ. Δαφέρμος, Δ. Πατέλη & Π. Παυλίδη (1995). Ποια κληρονομιά απαρνούμαστε. *ΟΥΤΟΠΙΑ*, Ν. 13, 55 - 67. <http://www.ilhs.tuc.gr/gr/Poiaklironomiaaparnoumaste.htm>
22. Μ. Δαφέρμος (1997). Απόκρυψη και μεταμφίεση (πολιτισμικές και κοινωνικές διαστάσεις του φαινομένου). *ΟΥΤΟΠΙΑ*, Ν. 25, 91 - 99. http://www.ilhs.tuc.gr/gr/metamf_apokr.htm
23. Ζ. Ανδρουλάκη, Μ. Δαφερμάκης, κ.α. (1999). Αγωγή Υγείας σε ομάδες με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, στο Α. Παπαδαντωνάκη (επιμ.), *Προτεραιότητες και Προοπτικές της Νοσηλευτικής στον 21^ο αιώνα*, 26^ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό συνέδριο (σ.152 – 159). Κέρκυρα.
24. Μ. Δαφέρμος (2002). Διανόηση: η περίπτωση των ρώσων επαναστατών - δημοκρατών της δεκαετίας του 1860. *ΟΥΤΟΠΙΑ*, Ν.50, 123-146. https://www.academia.edu/1091969/_.2002_.-1860_.50_123-146
25. Μ. Δαφέρμος (2003). Μια απόπειρα μεθοδολογικής κριτικής των κοινωνιολογικών ερμηνειών της εκπαίδευσης. *ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ*, Ν.129, 91-107. <http://www.ilhs.tuc.gr/gr/critiksocioeduc.htm>
26. Μ. Δαφέρμος (2003). Επιστήμη και δημιουργικότητας: μια απόπειρα ψυχολογικής ανάλυσης. *ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗΣ*, Ν. 83, 111-128. http://www.ilhs.tuc.gr/gr/creatscien_mdaf.htm
27. Μ. Дафермос (2003). Восхождение по каменистым тропам науки (Η ανάβαση στα πέτρινα σκαλοπάτια της επιστήμης), В. Кошел (Ed.), *Материалы Международной научной конференции (Πρακτικά διεθνούς επιστημονικού συνεδρίου)* (pp.65-69). Москва: Современный гуманитарный Университет-Московский Государственный Университет им.М.Ломоносова (Moscow: Moscow Modern Humanitarian University & M. V. Lomonosov Moscow State University). http://www.ilhs.tuc.gr/ru/281202_5.pdf

28. Μ.Δαφερμάκης (2004). Ιστορία της Παιδείας και Λογική της Ιστορίας, στο Σ.Μπουζάκης (επιμ.), *Ιστορικές προσεγγίσεις της εκπαίδευσης* (σ.77-102). Αθήνα: Gutenberg.
http://www.ilhs.tuc.gr/gr/istor_paid_log_istor.htm
29. Μ.Δαφέρμος (2004). Ανιχνεύσεις στην Ιστορία της Παιδείας, *Επιστήμες της Αγωγής*. Ν. 3, 136-144 (το ίδιο δημοσιεύτηκε, επίσης, στο περιοδικό *Ιστορία της Εκπαίδευσης*. Ν.3, 135-144).
<http://ediamme.edc.uoc.gr/index.php?id=54,0,0,1,0,0>
30. Μ.Δαφέρμος (2004). Ο Σπινόζα και η Ψυχολογία. *ΟΥΤΟΠΙΑ*, 61, 101-122.
http://www.ilhs.tuc.gr/gr/spinoza_psychologia.htm
31. M.Dafermos & A. Marvakis (2004). Ganzheitspsychologie through the eyes of L. S. Vygotsky. *From Past to Future. Clark Papers on the History of Psychology*, 5 (1), 54-65.
https://www.academia.edu/1052396/M.Dafermos_and_A._Marvakis_2004_.Ganzheitspsychologie_through_the_eyes_of_L._S._Vygotsky_From_Past_to_Future._Clark_Papers_on_the_History_of_Psychology._Vol._5_N_1_54-65
32. Μ. Δαφέρμος (2004). Εκπαίδευση, κατάρτιση και ανάπτυξη της προσωπικότητας. *Εκπαιδευτικά*, Τ.71-72, 189-199. http://www.ilhs.tuc.gr/gr/ekp_katart_anap.htm
33. Α.Χουρδάκης, Β.Μπόκολας & Μ.Δαφέρμος (2004). Διαδρομές στην Ιστορία και στον πολιτισμό των Ελλήνων»: Μεθοδολογία ανάπτυξης ιστορικού υλικού για το πρόγραμμα τηλεεκπαίδευσης ομογενών εκπαιδευτικών, στο Π. Αναστασιάδης (επιμ.), *Δια βίου και εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην κοινωνία της πληροφορίας* (σ.53-59). Ρέθυμνο: ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Κρήτης.
<http://www.edc.uoc.gr/~panas/Personal/CV-publications.htm>
34. Μ.Δαφέρμος (2005). Κριτική ανάλυση ορισμένων προσεγγίσεων του γνωστικού αντικείμενου της Ψυχολογίας. *Τετράδια Ψυχιατρικής*. Ν.88, 123-134.
<http://www.ilhs.tuc.gr/gr/22%20SubPsychMDaf.pdf>
35. Μ.Δαφέρμος (2005). Ψυχολογία της δημιουργικότητας στην επιστήμη. Μελέτη περίπτωσης: η διαμόρφωση της πολιτισμικής-ιστορικής θεωρίας του L.Vygotsky. *Ελεύθερα*, τ.1, 61-79.
<http://www.ilhs.tuc.gr/gr/23%20CreativVygotsMDafFV.pdf>
36. Μ.Δαφέρμος (2006). Η Μεθοδολογική Κρίση της Ψυχολογίας: Ιστορική Προέλευση και Σύγχρονες τάσεις, στο Μ.Πουρκός (επιμ.), *Κοινωνικο-Ιστορικές και Πολιτισμικές Προσεγγίσεις στην Ψυχολογία, την Εκπαίδευση και την Τέχνη* (σ. 137-169). Αθήνα: Ατραπός.
<http://www.ilhs.tuc.gr/gr/24%20MethodCrisPsyMDafFV.pdf>

37. M.Dafermos, A.Marvakis & S. Triliva (2006). De-constructing Psychology in Greece. *Annual Review of Critical Psychology*, No. 5, 180-191, Retrieved from the website: <http://www.discourseunit.com/arcp/5.htm>.
38. Μ.Δαφέρμος (2008). Σωματική ανεπάρκεια και εκπαίδευση (η εμπειρία ενός σχολείου για παιδιά με ταυτόχρονη απώλεια όρασης και ακοής), στο Μ.Πουρκός (επιμ.), *Ενσώματος νους, πλαισιοθετημένη γνώση και εκπαίδευση* (σ.359-375). Αθήνα: Gutenberg.
http://www.biblionet.gr/book/136133/%CE%A3%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%BF/%CE%95%CE%BD%CF%83%CF%8E%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%BF%CF%82_%CE%BD%CE%BF%CF%85%CF%82,%CF%80%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CF%83%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B7_%CE%B3%CE%BD%CF%8E%CF%83%CE%B7_%CE%BA%CE%B1%CE%B9_%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7
39. Μ.Δαφέρμος & Β.Μπαλή (2009). Η σημασία της βιωματικής εμπειρίας μέσω του παιχνιδιού στην εκπαίδευση ατόμων με μερική ή ολική απώλεια όρασης, στο Μ.Πουρκός (επιμ.), *Τέχνη, παιχνίδι και αφήγηση. Ψυχολογικές και ψυχοπαιδαγωγικές διαστάσεις* (σ. 297-310). Αθήνα: Τόπος.
http://www.biblionet.gr/book/143302/%CE%A3%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%BF/%CE%A4%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7,%CF%80%CE%B1%CE%B9%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B9,%CE%B1%CF%86%CE%AE%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7
40. M. Dafermos (2006). Psychology and Ethics: the double face of Janus. *Eleftherna*. Vol. 3, 97-110.
https://www.academia.edu/1052413/_Dafermos_2006_Psychology_and_Ethics_the_double_face_of_Janus_Eleftherna_Vol_3_97-110
41. Μ. Δαφέρμος (2006). Πανεπιστήμιο, επιστήμη και κοινωνικός μετασχηματισμός στην ΕΣΣΔ, στο Σ.Μπουζάκης (επιμ.), *Ιστορία της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης* (σ.45-64). Αθήνα: Gutenberg.
<http://www.elemedu.upatras.gr/eriande/synedria/synedrio4/praktika1/dafermos.htm>
42. S. Triliva & M. Dafermos (2007). Philosophical Dialogues as path to a more Positive Psychology. *Journal of Community & Applied Social Psychology*. Vol.18, 17-38.
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/casp.909/full>
43. Γ. Παναγής & Μ. Δαφέρμος (2008). Ψυχή, νους, και εγκέφαλος. Μια ιστορική αναδρομή των μεταξύ τους σχέσεων. *Hellenic Journal of Psychology*, Vol. 5, 324-366.
<http://www.pseve.org/journal/UPLOAD/panagis5c.pdf>

44. Σ. Τριλίβα & Μ.Δαφέρμος (2008). Ο ρόλος της ηθικής ευαισθησίας και των κωδίκων δεοντολογίας στην επαγγελματική πρακτική, στο Τ. Αναγνωστοπούλου (επιμ.), *Ηθικά Ζητήματα στην Ψυχολογία* (σ. 51-90). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ινστιτούτου Ψυχολογίας και Υγείας.
http://www.biblionet.gr/book/155015/%CE%97%CE%B8%CE%B9%CE%BA%CE%AC_%CE%B6%CE%B7%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CF%88%CF%85%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1
45. Μ. Δαφέρμος (2008). Κοινωνικός κονστρουκτιονισμός και ανάλυση λόγου. *Ελεύθερα*, 4, 67-90.
<http://elocus.lib.uoc.gr/dlib/8/5/a/metadata-dlib-1329729318-602079-22262.tkl?lang=el>
46. Μ. Dafermos & Α. Marvakis (2009). Vermitteltes Erkennen der Welt. Lernen nach Sergei L. Rubinstein. *Forum Kritische Psychologie*, No 53, 71-100.
https://www.academia.edu/1052442/M.Dafermos_and_A.Marvakis_2009_.Vermitteltes_Erkennen_der_Welt._Lernen_nach_Sergei_L._Rubinstein._Forum_Kritische_Psychologie_No_53_71-100
- Το ίδιο αναδημοσιεύτηκε στο Rudolf Leiprecht, Seddik Bibouche (Hrsg.) (2011). BIS-Verlag der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg „Nichts ist praktischer als eine gute Theorie“. Theorie, Forschung und Praxis im Kontext von politischer Kultur, Bildungsarbeit und Partizipation in der Migrationsgesellschaft (pp.41-76). Oldenburg: BIS-Verlag der Carl von Ossietzky Universität Oldenburg. <http://oops.uni-oldenburg.de/1185/1/leinic11.pdf>
47. Μ.Δαφέρμος (2009). Bakhtin και Freud: ένας ανολοκλήρωτος διάλογος, στο Μ.Πουρκός (επιμ.), *Προοπτικές και όρια της διαλογικότητας στον Μιχαήλ Μπαχτίν* (σ. 315-332). Αθήνα: Πανεπιστήμιο Κρήτης. http://www.edc.uoc.gr/~ptpe/index.php?option=com_content&view=article&id=102:-mikhail-bakhtin-&catid=36:synedria&Itemid=177
48. Μ.Δαφέρμος (2009). Διαδικασίες πρόσληψης των μύθων από τα παιδιά: η προσέγγιση του L.Vygotsky και η κριτική του ηθικού διδακτισμού. Στο Μ.Πουρκός (επιμ.), *Τέχνη, παιχνίδι και αφήγηση. Ψυχολογικές και ψυχοπαιδαγωγικές διαστάσεις* (σ. 541-550). Αθήνα: Τόπος.
http://www.biblionet.gr/book/143302/%CE%A3%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%BF%CE%A4%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7_%CF%80%CE%B1%CE%B9%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B9_%CE%B1%CF%86%CE%AE%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7
49. Μ. Δαφέρμος (2010). Θετικισμός και ψυχολογική έρευνα: μια απόπειρα κριτικής θεώρησης, στο Μ. Πουρκός & Δαφέρμος (επιμ.), *Ποιοτική έρευνα στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση: επιστημολογικά, μεθοδολογικά και ηθικά ζητήματα* (σελ.225-250). Αθήνα: Τόπος.
https://www.academia.edu/5626393/_.2010_.and_.225-250_.
50. Μ.Δαφέρμος (2011). Επιστημολογική και μεθοδολογική οριοθέτηση της «Νέας Ιστορίας της Ψυχολογίας». Στο Μ.Δαφέρμος, Μ.Σαματάς, Σ.Χιωτάκης & Μ.Κουκουριτάκης (επιμ.), *Οι Κοινωνικές επιστήμες στον 21^ο αιώνα* (σ.245-264). Ρέθυμνο: Πεδίο-Σχολή Κοινωνικών επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης. https://www.academia.edu/1085041/_.M._and_.2011_.21_

51. Μ. Δαφέρμος (2011). Μεταφορές στην Ιστορία της Ψυχολογίας. Στο Μ. Πουρκός & Ε. Κατσαρού (επιμ.), *Βίωμα, Μεταφορά, πολυτροπικότητα. Εφαρμογές στην επικοινωνία, την εκπαίδευση. Τη μάθηση και τη γνώση* (σελ. 179-189). Θεσσαλονίκη: Νησίδες.
<http://www.ilhs.tuc.gr/gr/45MetaphorHistPsychDafermos.pdf>
52. Dafermos, M. & Marvakis, A. (2011). Mediated getting-to-know-the-world- Approaching learning with S.L. Rubinstein. In P. Stenner, J. Cromby, J. Motzkau, J. Yen & Y. Haosheng (Eds), *Theoretical Psychology: global transformations and Challenges* (pp.94-104). Ontario: Cactus Press.
https://www.academia.edu/1052320/Dafermos_M_and_Marvakis_A_2011_Mediated_getting-to-know-the-world-Approaching_learning_with_S.L._Rubinstein._In_P._Stenner_J._Cromby_J._M
53. P. Ekkekakis & M. Dafermos (2012). Exercise is a many-splendored thing but for some it does not feel so splendid: Staging a resurgence of hedonistic ideas in the quest to understand exercise behavior. In E.O. Acevedo (Ed.), *Oxford Handbook of Exercise Psychology* (pp. 295-333). New York: Oxford University Press. <http://www.amazon.com/Oxford-Handbook-Exercise-Psychology-Library/dp/0195394313>
54. M. Dafermos (2012). Cultural-historical psychology and Marxism. *Cultural-Historical psychology*. No 4. – C. 114-121.
https://www.academia.edu/3065122/M.Dafermos_2012_Cultural_historical_psychology_and_Marxism_Cultural_Historical_psychology_No_4_114-121
55. M. Dafermos (2013). Ancient Greek Philosophical Dialogue and Contemporary Psychology. A. Marvakis, & J. Motzkau, & D. Painter, & R. C. Ruto-Korir, & G. Sullivan, & S. Triliva, & M. Wieser (Eds), *Doing psychology under new conditions* (pp.289-298). Concord, CA: Captus Press.
<http://www.captus.com/information/catalogue/book.asp?Book+Number=1089>
56. M. Dafermos (2013). The social drama of Greece in times of the economic crisis and psychological therapies. *European Journal of Psychotherapy and Counseling*. 15 (4), 401-411.
<http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13642537.2013.850522#.UvN-mvbkroQ>
57. Dafermos, M. (2014). *Reductionism*. In T. Teo (Ed.), *Encyclopedia of Critical Psychology*. Springer.
<http://www.springerreference.com/docs/html/chapterdbid/304922.html>
58. Dafermos, M. (2014). *Psyche*. In T. Teo (ed.), *Encyclopedia of Critical Psychology*. Springer.
<http://www.springerreference.com/docs/html/chapterdbid/304892.html>
59. Dafermos, M. (2014). Soviet Psychology. In T. Teo (ed.), *Encyclopedia of Critical Psychology*. Springer. <http://www.springerreference.com/docs/html/chapterdbid/304948.html>
60. S. Triliva, C. Varvantakis & M. Dafermos (2014). YouTube, young people, and the socioeconomic crises in Greece. *Information, Communication & Society*, 18 (4), 407-423.
61. M. Dafermos (2014). Vygotsky's analysis of the crisis in psychology: Diagnosis, treatment, and relevance. *Theory & Psychology*, 24(2), 147-165.
<http://tap.sagepub.com/content/24/2/147.abstract>

62. M.Dafermos (2015). Critical reflection on the reception of Vygotsky's theory in the international academic communities. In B. Selau & R. Fonseca de Castro (Eds.), *Cultural-Historical Theory: Educational Research in Different Contexts* (pp.19-38). Porto Alegre: EDIPUCRS.
63. M. Dafermos (2015). Activity theory. In I. Parker (Eds.), *Handbook of Critical psychology*. Routledge.
64. M. Dafermos (2015). Rethinking the Crisis in Social Psychology: A Dialectical Perspective. *Social and Personality Psychology Compass*, 9/8, 394–405. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/spc3.12187/abstract>
65. A. Brailas, K. Koskinas, M. Dafermos, & G. Alexias (2015). Wikipedia in Education: Acculturation and learning in virtual communities. *Learning, Culture and Social Interaction*, 7, 59-70.
66. M.Dafermos (2015). Reflection on the Relationship between Cultural-historical Theory and Dialectics. *Psychological Science & Education*, 20 (3), 16–24.
67. M.Dafermos (2016). Exploring the conduct of everyday life. *International Journal of Psychology & Behavior Analysis*, 2: 120. doi: <https://doi.org/10.15344/2455-3867/2016/120>
68. Dafermos, M. (2016). Critical Reflection on the Reception of Vygotsky's Theory in the International Academic Communities. *Cultural-Historical Psychology*, 12 (3), 27–46 (επαναδημοσίευση του 62)
69. Ακαλέστου, Λ., & Δαφέρμος, Μ. (2016). Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στη ψυχική και σωματική ανάπτυξη των παιδιών, των εφήβων και των νέων στην Ελλάδα: μία κριτική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση των μελετών μεταξύ των ετών 2008 – 2015. *Ελεύθερα*, 8, 23-53
70. M.Dafermos, S.Triliva, C.Varvandakis (2017). Youth tubing the Greek crisis: a cultural-historical perspective. In M. Kontopodis, C.Varvandakis & C.Wulf (Eds.), *Global Youth in Digital Trajectories*. Routledge.
71. Λ.Ακαλέστου & Μ.Δαφέρμος (2017). Επιστημολογικός κατακερματισμός και ενοποίηση της σύγχρονης ψυχολογίας: προβλήματα και προοπτικές για την επιστήμη σε περιόδους κρίσης. Στο Κ.Κατσαρού & Μ.Παπανίκου (επιμ.), *Αναζητώντας τη χαμένη ενότητα της γνώσης. Πρακτικά Ιου Πανελληνίου Συνεδρίου Επιστημολογίας* (σσ.53-66). Καβάλα: Σαίτα.
72. Μ.Δαφέρμος (2017). Στοχασμοί για τη σχέση διαλεκτικής και κοινωνικής επανάστασης. Στο *Οκτωβριανή επανάσταση και πρώιμος σοσιαλισμός στη Λογική της Ιστορίας* (σσ.251-272). Αθήνα: ΚΨΜ.
73. M. Dafermos (2017). Posfácio. Movimentando-se com Vigotski e indo mais além em Tempos de crise social. Márcia A. Amador Mascia, Daniela Dias dos Anjos, Ana Luiza B. Smolka (orgs.)

(2017). «Leituras de Vigotski. Debates Internationales (pp.131-134). Sao Paulo: Mercado De Letras.

74. M.Dafermos (2018). Relating dialogue and dialectics: a philosophical perspective. *Dialogical Pedagogy*, 6, 1-18.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

1. Μ.Δαφέρμος & Γ.Τσαούσης (2011). *Οδηγός Συγγραφής διπλωματικών εργασιών*. Τμήμα Ψυχολογίας /Πανεπιστήμιο Κρήτης. http://psixologia.dev.edu.uoc.gr/studies/undergraduate-studies/ptyhiaki-ergasia.html?item_id=711

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

1. Triliva, S., Kontopodis, M. & Dafermakis, M. Varvandakis, C. (Eds.) (2013). *Cross-cultural/ Transnational Field Research Ethics Guide for Social Sciences*. Athens, Greece: DIGIT-M-ED (open access online publication: <http://digitmed.wordpress.com/>). http://digitmed.files.wordpress.com/2013/05/digitmed-d9_1.pdf

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ

1. Μετάφραση (σε συνεργασία με Β. Αλεξίου) του βιβλίου του Β.Βολοσίνοφ (2009). *Ο λόγος στη ζωή και ο λόγος στην Ποίηση*. Αθήνα: Παπαζήσης. https://www.academia.edu/1091972/_and_2009_._.V._Voloshinov_._.7-24_.
2. Επιμέλεια της μετάφρασης του κεφαλαίου L.Vygotsky (2009). *Η τέχνη ως κάθαρση*, στο Μ.Πουρκός (επιμ.), *Τέχνη, παιχνίδι, αφήγηση* (σ.170-194). Αθήνα: Τόπος. http://www.biblionet.gr/book/143302/%CE%A3%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%BF/%CE%A4%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7_%CF%80%CE%B1%CE%B9%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B9_%CE%B1%CF%86%CE%AE%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7
3. Επιμέλεια της μετάφρασης του κεφαλαίου L.Vygotsky (2009). *Σχετικά με το πρόβλημα της ψυχολογίας της δημιουργικής εργασίας του ηθοποιού*, στο Μ.Πουρκός (επιμ.), *Τέχνη, παιχνίδι, αφήγηση* (σ.195-207). Αθήνα: Τόπος. http://www.biblionet.gr/book/143302/%CE%A3%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%BF/%CE%A4%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7_%CF%80%CE%B1%CE%B9%CF%87%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B9_%CE%B1%CF%86%CE%AE%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7

4. Επιμέλεια της μετάφρασης του κεφαλαίου *Ψυχολογία: η εξέλιξη μιας επιστήμης* του βιβλίου των D.Schacter, D.Gilbert & D.Wegner *Ψυχολογία* (2012). (Σ.Βοσνιάδου υπεύθυνη της ομάδας επιμελητών). Αθήνα: Gutenberg.
http://www.biblionet.gr/book/177110/%CE%A3%CF%85%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%BF/%CE%A8%CF%85%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1
5. Επιμέλεια (σε συνεργασία με Β.Αλεξίου) της μετάφρασης του βιβλίου Μ.Μπαχτίν, *Το πρόβλημα των ειδών του λόγου*. Αθήνα: Futura.